

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Leodivm Ecclesiae Cathedralis

Rausinus, Stephanus

Namvrci, 1639

Capvt Tertivm. Leodium non fuit ante Diui Huberti tempora.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11818

obstricti, sed potius vicinis Aduaticis, & Treuiris, quorum erant clientes. Cum à Cæsare satis edoceamur Induciomari Treuiri nuncijs impulsam Ambiorigem suos concitasse, & oppressis subito lignatoribus magna manu ad oppugnanda castra venisse, & Eburones Treuironum fuisse ea ætate clientes. Necnon aut eosdem Eburones fuisse itidem Aduaticorum clientes, vt Becanus disertim exprimit, sed non ita clarè Cæsar aperit, vel cum Aduaticis societate colligatos, quod Cæsar luce luculentiùs profert. Eò factum, vt Legione & cohortibus Quiritum cæsis, abiecta mora in Aduaticos profectus sit, quibus concitatis, postero die in Neruios peruenerit. Seu clientela vtrimque, seu altrorsùm societas duntaxat, illic clientum iureiurando sacrata fides, istic iuratum sociorum fædus processerit.

CAPVT TERTIVM.

Leodium non fuit ante Diui Huberti Tempora.

NON in Diui Huberti decus aut decorem, vrbis Leodicensis foundationem adduco. Cælites animarum ornamentis, non fucis corporum, sepibus mæniū, aut domiciliorum laquearibus oblectantur. Apostolorum Princeps Sanctus Petrus, neque Antiochiam vbi primam sedem habuit, neque Roman, in quam transtulit, muro, fossa, circumdedit, aut ædificijs exornauit; nec minùs ambæ eo gloriatæ sunt, potiore quàm Conditoris titulo. Vrbis Leodicensis gloria erit eum ferre & reuereri fundatorem,

datorem, quo, quam Oenope, Leode, Ambiorige, aut quocunque Errone, vel susurrone, fælicior multo fuit: ex ignobili illustris, ex Villa & Vico vili vrbs, & rudi sacrorum (nam dum Villa esset, quin Christianæ fidei radiis illuminata fuerit, inædificatæ per interuallum duæ ecclesiolæ inducunt me vt credam) sacrorum est, velut effecta sacrarium. Rusticorum Macedonum numero menovus Alexander hac in parte posset inserere, qui veris nominibus rem quamcunque citra inuolucrum designabant. Credidi delegatus Leodium non debere Diuo Huberto nisi cum Episcopatus translatione, augmentum vrbs & ornatum. Dico & sentio hodie Leodium se totum ei debere. Annales omnes tam peregrini quam populares vno istud ore buccinant, Ecclesiæ Leodicensis traditio habet, rationum efficacium pondus suadet: quibus seorsim, nedum vniuersim, qui pertinaciter refragetur, de Parmenidis aut Naufiphanis schola eum esse oporteat, qui ex his quæ videntur, nihil magis esse quam non esse docebant, aut Protagora incertiolem de omni re in vtramque partem ex æquo disputante. Et in hoc de illo concordant scriptores quod vrbi à se conditæ, parens ipse & Legislator iura & leges fixerit, vernalium rerum pondera & mensuras præscripserit, & qui nouo populo iudicerent iudices (Scabinos quatuordecim) dederit. Eadem traditione pro comperto est quod Crucem auream in scuto rubro (vulgò Peronam, Latiniùs Pinum rotundam) insignium loco vrbi suæ esse voluerit, ad exemplum & memoriam Crucis illius gloriosæ, quam B. Monulphus Angelico ministerio viderat & præuiderat radiantem supra locum vbi euoluendis annis Sanctus Lambertus

bertus

bertus purpureo Martyrio, percussorum mucrone; Legiam erat consecraturus. Pro signatorio annulo ordinavit eiusdem Martyris sculptam effigiem cum circumscriptione, SANCTA LEGIA ECCLESIAE ROMANAE FILIA. Instituit etiam supremum urbis Praetorem, quem Villicum vocavit, qua voce & nunc utuntur; quasi Praefectum Praetorio, eaque dignitate Theodoricum Comitem de Osternia siue Loffensem, Sancti Lamberti Martyris fratrem, primum inuestiuit. Singula enarrare non attinet, quia mei non est instituti; sitientibus sat est fontem peruium ostendi, è quo hauriant. Annales prostant passim, ad eos confugiendum. Ratio quae ultra scriptores, pro conditore facit, à re ipsa promanat. Nulla indicia, circumstantiae nullae, apparent, quod Leodium extiterit ante D. Huberti praesulatum. Legia ad illum usque, & Diui Lamberti obitum Villa fuit dicta. Nam Vsuardus Caroli Magni contemporaneus qui eiusdem iussu Martyrologium compilavit, Sanctum Lambertum Martyrij Laurea coronatum apud Legiam Villam publicam scribit. Et ipse S. Lambertus ab Ebroino tyranno, qui Theodorici Regis Oeconomus fuerat, expulsus, Faramundo quodam in locum intruso Stabuletum se non Legiam contulit, & post septenne exilium in sedem Episcopalem restitutus, resedisse apud Legiam non comperitur, sed solitudinis & solitariae orationis causa, modicam domum iuxta oratorium SS. Cosmae & Damiani extruxisse, ubi Dodonis scelere inter nocturnas preces humum cruentans coelos recreavit. Episcopatus Tungris, aut Traiecto, (penès alios sit hæc quaestio historica) non fuit Leodium translatus, nisi duodecimo circiter praesulatus.

R

D. HU-

D. Huberti anno, vrbe tunc scilicet ab ipso condita. Iis denique omnibus, quæ per veteres Annales dedisse, & instituisse S. Hubertus traditur, præterita, & præsens ætas, vsa est permanenter. Quæ de alio Conditore finxit aut nimia auiditate arripuit quisquis allegationibus Spirensibus occasionem præbuit, imaginem veri non habent, & rimarum plena vndequaue perfluunt. Neque commenta illa nouis absque figmentis sustineri possunt. Ut simplex veritatis est vultus, ita falsitas quantumcumque colorem à fucis & mendacijs mutuatur, tanquam forex proprio tandem indicio perit. Non ignoro Villæ & Vici vocabulum non semper vbique & apud omnes eodè accipi. Nam in antiqua ordinum Germanici Imperij descriptione apud Ioachimum Gultenium per quaternarios numeros gradatim diuisorum: posteaquam quatuor Duces, quatuor Vicarios, quatuor Marchiones, quatuor Comites Prouinciales, quatuor Castrenses, quatuor Comites sine adiecto, quatuor Barones, quatuor Equites & strenuos Milites enumeravit (tametsi singulorum ordinum numerosus extet numerus) eandem loquendi formam continuans, subiicit quatuor esse Vrbes Imperiales, Augustam Vindelicorum, Aquisgranum, Metas, Lubecam; pagos quatuor, Bambergam, Selestadium, Vilmam, Hagenoam: quatuor Vicos, Coloniam, Ratisbonam, Salisburgum, Constantiam: quatuor Villas, Ambergam, Orlemundam, Lichtenauiam, Ingelhæmiam: quæ nihilominus singula sunt bonæ notæ Oppida. Antiquitas ibi in suis epithetis qualem qualem causam respexerit: at cum Legia quondam Villa, nunc Oppidum, & ex vili Vico Vrbs effecta traditur, orationis connexus Villam

lam & Urbem diametro separans, euincit; quod dum Villa erat, Vrbs non fuit. Cæterum vt poëticæ artis præceptor, qui discipulo suo quicquid audendi potestatem facit appositè interim monet

Ne quodcumque volet, poscat sibi fabula credi.

quia humanum ingenium adeo veritatem pro vnico & adæquato obiecto habet, vt fabulas pro fabulis porrectas & sic veras fabulas ægrè admittat nisi veritatis remota saltem apparentia delibutas: sic contrariæ opinionis assertores, quò eam speciosam aut plausibilem populo proponant, vestem probabilibus quibusdam consutam argumentis seu veriùs argumentorum depictis integumentis attexunt. Agmen ducit obiectio ab inopia & egestate Nobilissimi Principis Huberti è Ducibus Aquitaniæ & Regibus oriundi: cui non suppetiisse opes in nouam istius magnitudinis urbem opponitur. In precio precium semper fuit, & vereor vt erit.

Facunda virorum

Paupertas fugitur, totoque accersitur orbe.

Quo gens queque perit.

Meos tamen questus, Satyricis melius querimoniis hoc in loco admiscuerim — *In Sacro quid facit aurum?*

Si horridus & asper victus Fabriciorum & Curiorum non est ad palatum delicatulorum, quorsum spaciola agrorum iugera, seruorum & ministrorum cohortes, Mydæ thesauros, aureos Pici montes, in vitis Principibus desiderare, qui vt Deo cunctorum largitori famulantur, ijs omnibus repudium miserunt?

F 2.

D. Hu-

D. Huberto Bertrandus Aquitaniæ Dux pater fuit, mater Hugberna & regio vterque genere, qui Pharamundum regem inter Maiores suos iure recensebant. Materteram habuit S. Odam pientissimam fæminam, Boggis Ducis viduam, quæ materno affectu comes individua nepoti adhærebat. Vberes diuitiæ Hubertum tanto prognatum genere sequebantur, cum Bertrandus genitor, Princeps potentissimus cum Hilderico Rege bis iusta acie conflixerit, & toties illius vires attriuerit, fracto militum robore, & nobilitatis flore. In vxorem duxit paris splendoris virginem Floribanam Dagoberti Comitis Louaniensis filiam, ex qua Floribertum dignum parente natum, & in Episcopatu ab inde successorem sustulit: verum puerpera emisso in lucem fælici partu dolorum pressuris exspirauit. Plurima isthîc possem scitu dignissima de vita gestis & meritis Diui in medium proferre, sed cum intra cancellos instituti præsentis stilum cohibere velim, ne longius excurram remitto cupidum Lectorem ad R. D. Ioannem Roberti Andainum Societatis IESV Sacerdotem & S. Theologiæ Doctorem optimis disciplinis, & purioribus Musis instructissimum, qui peculiari coque docto & accurato libello rem totam peractam dedit. Ex Leodicensis Ecclesiæ Breuiario de opibus id non omitto. Hubertus in Episcopum susceptus statim ea quæ ex temporalibus suis bonis sibi supererant in pios vsus erogauit. Ciuitatem Leodiensem extruxisse, sedem pariter Pontificalem Tungrensem ibi fixisse, ciuibus iura, leges, mensuras, & pondera, quæ etiam modo perseuerant, instituisse, sigillumque publicum hac inscriptione dedisse notatum, SANCTA LEGIA ECCLESIAE

RO-

LIBER PRIMVS.

47

ROMANÆ FILIA, constans traditio est. Ita quotian-
 nis recitatur 3. Nou. ipso S. Huberti festo. Quò istud,
 inquires, pertinet? Pontificalibus decoratus infulis, sta-
 tim fortunas suas in pios erogauit vsus, itaque non eas in
 vrbis ædificationem impendit, quam etiam non statim
 ab adeptione dignitatis molitus est, à moribus indubie
 & spiritualibus primitus exorsus? Eò conducit, priuatas
 Conditorum opes, posse conducere, non verò sufficere
 ad condendarum vrbium conatum & decus. Maioribus
 geniis opus est. Vt præstantissimos domi & foris duces,
 familiae moderatæ & frugi vt plurimum pepererunt, parci
 Lares Oppidis amplos Penates nonnunquam intulerunt.
 Romulus Romam condidit, pastor vberibus lupæ nutri-
 tus; Hubertus Leodium non conderet, Regius Prin-
 ceptus, in sinu Diuæ Odæ materteræ suæ educatus?
 Rheæ Siluiæ filius adijciendæ, nouæ vrbis, multitudinis
 causa, veterè consilio condentium vrbes, qui obscuram
 atque humilem conciendo ad se multitudinem, natam è
 terra sobolem mentiebantur, locum inter duos Lucos,
 Asylum aperuit, & ex finitimis populis turba omnis, sine
 discrimine liber, an seruus esset, auida nouarum rerum
 profugit. Hubertus Hugbernæ Regiæ faminae filius,
 iactis nouæ vrbis fundamentis, quæ fraterno nequaquam
 vt Romani muri sanguine maduerunt (vtinam eodem
 diu elogio, & nostris præteritisque retro sæculis Legia
 gloriari potuisset?) non opus habuit tuba classicum dare,
 vt eo signo promiscuæ gentes tuto & impune in Asylum
 confluerent. Fidei & religionis Magnes, sanctitas mo-
 rum, splendor natalium, designatum Martyri Lamberto
 permagnificum templum, sacrae eius reliquiæ illuc trans-
 ferendæ.

ferendæ, miraculorum indefinens scaturigo, honorificus
 Episcopalis ordinis apex, esca & illecebra erant vicinis &
 distantibus, prouincialibus & aduenis. Hubertus qui
 pro Dei amore residuum fortunarum largitione non il-
 laudabili profuderat, oppidò multos eo sæculo facile
 reperit imitatores, qui Ecclesiæ & Vrbi suis facultatibus
 non essent defuturi. Multa extant monumenta insignis
 liberalitatis Regum, Ducum, Comitum & Baronum iam
 ab initio nascentis Ecclesiæ Leodiensis: nec Carolus
 Martellus Saracenorum & infidelium malleus, quo Al-
 paidis matris peccatum expiaret, fuit benefactorum po-
 stremus. Instaurasse Urbem, operosum erat opus: nec
 illo inferius. Quod amplam Ecclesiam in honorem im-
 maculatissimæ Virginis Mariæ Sanctique Lamberti Mar-
 tyris fundauit: triginta Canonicos (duplicatus ab inde
 numerus) ad diuinum cultum ibidem instituit, quos lar-
 gis redditibus dotauit, vexillum rubrum, in quo eiusdem
 Deiparæ, & tutelaris Lamberti effigiatae sunt imagines,
 contulit. Ecclesiã à Cathedrali parùm distitam sub inuo-
 catione S. Petri Apostolorum Principis etiam ædificauit
 in pede montis Publici quindecim Canonicis in eadem
 collocatis, cõmuniter conuicturis, qui temporis progres-
 su duplicati è Conuentalibus. Sæculares sunt effecti.
 Dicitur præterea in monte-Cornelij vbi nunc Carthu-
 siani degunt, Arcem ædificasse, & in ea habitasse. Nec-
 non Aquilam auream, quæ Traiecti supra templum San-
 cti Seruatij constiterat, in S. Lamberti Templum tran-
 stulisse. Nimirum Urbem pro Ecclesia condidit, non pro
 Vrbe Ecclesiam extruxit. Sacros carissimi Præceptoris
 cineres (illum enim cum Oda matertera sanctissimus
 Præsul

Præful exhortationibus suis ad mundi contemptum & renuntiationem olim induxerat) conueniente decoraturus tumulo rarissimam Basilicam paucis imparem excitauit, eo intentiore cura quod frequentibus visionibus à Deo admonitum se sentiret, vt in locum vbi vigilantissimus Pastor nocturnorum prædonum telis occubuerat ossa eius transferret. Hinc Legiam, è Villa à se Urbem factam, *Sancta* epitheto, insignire voluit, quod quæ signo purpureæ Crucis à terra in sublime porrectæ pridem demonstrata, Martyris Patroni sanguine irrorata & consecrata, nuper fuisset, tunc eiusdem corporis honestaretur deposito. Obligationis pariter vinculum ea compellatione vt & filiationis Ecclesiæ Romanæ titulo posteris æquè ac exorientibus municipibus iniiciens, mores iuxta diuinam legem componendi, & pro Romana orthodoxaque Religione plus quam pro aris & focis depugnandi. Non quod tales fuisse semper Legios contendam, sed, quid eos facere oporteat, ex conditoris voto & instituto significem. Phana certè nuper prophana, Dei paræ imago bullis suis, & donatiuorum cultu spoliata, abstracti per vim ab aris ad quas confugerat innoxij, sanctissimi Patroni Lamberti ædes bellicis luce palam concussa tormentis, Rector Societatis IESV iugulatus, plures Collegæ vulneribus confossi aut faucij, Ordo Carmelitarum Discalceatorum edicto proscripius, cœnobium illorum in vsus ciuicos conuersum, & hæc omnia impune, non sanctos, sed facerrimos redolent. Scio non omnium esse facinus, queror inultum. Aliam Epitheti rationem qui prioribus cumulauerit ab Ecclesiarum & Ecclesiasticorum multitudinem (vnde Sacerdotum Paradisus vulgò audit)

audiri) non aberraverit. In iure nostro res sacras dicimus aedes sacras ritè ad ministerium Dei dedicatas, & Urbis Romæ muros sanctos, sancta in transultores mortis poena, quod ad municipiorum muros extendi, Sabinum rectè respondisse Cassius refert. Et Imperatores ipsi Episcopos & Sacerdotes vocant Sanctissimos, quibus eo nomine honorem & reuerentiam exhibent. Et pro Regula iuris inualuit, quicquid in sacratis Deo rebus & Episcopis iniuste agitur, pro sacrilegio reputari. Deinde quod in eximiam laudem cedit, in obuium sit enumerare Leodicenses Episcopos magno numero in album Cælitum relatos. Huberto tamen, etsi prophetiæ dono etiam claruerit, non existimem hanc postremam causam fuisse causæ ut Legiam Sanctam appellaret, sed potius priores duas, quod antequam conderetur, sacrata iam esset Lamberti Martyris sanguine, quem Populo nouo Conditor imitandum proponebat. Neque dum Conditorem Urbis agnosco ea in magnitudine & excellentia Urbem dedisse profiteor, in qua vel hodie cernitur, vel priore potius æuo præcelluit. Quicquid sit eam perfecit: cū perfecisse is dicatur qui ita consummauit, ut iam in usu esse possit. Ars æmula est naturæ, nil est perfectum quod ab imperfecto non processerit. Quæ per aeris spacium gyros circumagit hyrundo ouis est exclusa: & Ales ipse Iouis armiger, qui fixo aciei obtuitu tempestatem exspectat, pullus ouo itidem prodit: & Vrsus rudem massam & informem in catulos lambendo efformat. Rex animalium omnium homo quam lento gradu adolescit.

— Fuit illa dies, qua semina tantum
Spesque hominum primæ, matrisque habitauimus aluo.

Edi. 100.

*Editus in lucem iacuit sine viribus infans,
Mox quadrupes, rituque tulit sua membra ferarum,
Paulatimque tremens & nondum poplite firmo
Constitit.*

Cecropis, Amphytrionis & Theseos tempore Athenæ fuerunt, sed Pyræum & Longos muros (quos viginti quinque circiter milliariorum fuisse aliquando legi) successores adiunxerunt. Romam condidit Romulus, non ademit ideò secuturis Regibus materiam gloriæ ex amplificanda & decoranda quærendæ. Tullius Hostilius adæquatis solo publicis priuatisque Albæ tectis, duplicato Romanorum ciuium, adiectione Albanorum, numero Cælium montem Vrbi addidit, & Ancus Martius, dum Politorium, urbem Latinorum, vi cepisset, omnemque multitudinem Romam traduxisset, Auentino monte novos hospites inclusit, & paulo post Ianiculum Ponte sublicio tum primum in Tyberi facto Vrbi coniunxit: & tandem in eam Romam emerfit quæ inter Urbium & Regnorum Admiranda Admirandum vnicum fuit. Post accrementum, iure mortalium decreuit, Honorius illam contraxit, post Belisarius, Narses, & Summi denique Pontifices: è quibus Adrianus Primus muros eos, qui nunc extant centenis aureorum millibus extruxit. Romam in comparationem eò lubentius adduco, magnis parua componens, quod Conditor solo programme Filie Ecclesiæ Romanæ Legiam potissimum nobilitauerit. Plures in Episcopatu successores operibus ingentibus conditam Urbem auxerunt. Eraclius Ecclesias Diuorum Martini & Pauli constituit, & Monasterij Sancti Laurentij fundamenta iecit. Notgerus, quem non in-

G.

iuria

iuria secundum Urbis Parentem & Authorem grata
 prædicat posteritas, de quo est illud præconium dome-
 stici Historici Anselmi Leodiensis Canonici: Vix aliquid
 magni aut præclari est operis in Ciuitate, quod ipse non
 fecerit, aut perfecerit; vt magis fecisse Ciuitatem quam
 coluisse videatur, Ecclesiam Sancti Ioannis Euangelistæ
 fundauit. Mosam qui extra Ciuitatem fluebat circa clau-
 stra Sancti Pauli & Sancti Ioannis per medium Ciuitatis
 defluere fecit, Claustrum exterius Ecclesiæ Sancti Mar-
 tini inciso colle Publici Montis triplici vallo & muro
 cum propugnaculis & turribus sublimibus communiuit,
 & eandem muri & turrium munitionem, circa ambitum
 Ciuitatis, in ea longitudine & latitudine quæ hodie est,
 perduxit. Parochialem Ecclesiam Ædi primariæ D. Lam-
 berti adiacentem & Palatium Episcopale perfecit: ip-
 sam primariam Ædem à fundamentis restaurauit. In
 summa hîc Urbem muro circumcinxit, & ædificiis co-
 honestauit. Baldricus Notgeri successor Ecclesiam &
 Monasterium in honorem Sancti Iacobi in Insula erexit:
 locum situ horridum & incultum, ferarumque gregi dun-
 taxat cognitum vt nihil videretur à deserto differre,
 euulsis euacuatisque arboribus & purgamentis, multo
 eoque duplici fœnore efficiens fertilem. Reginaldus su-
 pra dotem Ecclesiæ Bartholomæanæ è suo, assignatam,
 sumptuoso & difficili opere Mosam lapideo ponte strauit
 à vico superioris pontis vsque ad vicum piscatorum:
 necnon secundum Insulas alios minores pontes duos, &
 tertium super Vrtam fluium, saxeos omnes, superduxit.
 Ne, quod superioris Pontis memini, pariat obscurita-
 tem, nolo latère Lectorem quod perantea alius pons
 fuerat

fuerat extructus etiam lapideus ab Ecclesia Sancti Lamberti vsque ad portam Stagni seu Viuarij, à Superiore Ponte communiter appellatam. Quem quidem pontem vti longè anteriorem, ita ab Ogero Dano Caroli Magni Imperatoris nepote, Apri, Comitum Theodorici filij, in Comitatu, & præfectura simul Leodicensi successore, exædificatum, aiunt manuscripti Codices. Quod scribitur Notgerum circumcinxisse muro Urbem, nihil inde primario decedit Conditori, qui Urbem condendo mæribus certò conclusit. Verùm Notgerus largiter extendit, & pomæria dilatauit. Etiam si non ignorem Notgero potuisse esse integrum, si prædecessores ea cura non tetigerat, muris Urbem totam amænire quandoquidem iteratis cladibus sub Francone Antistite Nortmanni Septemtrionales populi è transmarinis partibus ex Oceano partim in Rheni, partim in Mosæ alueos inuecti, Cif-rhenanas & Mosanas regiones, incensis Traiecto utroque, Tungris, Leodio, Centronibus, Aquisgrano, Stabuleto, Malmundario, Prumis, Colonia, Treuiris, miserimis modis superiore tempore deuastarant. Quia de monte Publico nobis sæpius incidit sermo, eum nemo melius depinxit, quàm Nicolaus Canonicus Leodiensis antiquus & non ignobilis scriptor, dum dicit impium Dodonem, perpetrata Sanctissimi Lamberti sacrilega & truculentissima cæde, regressum per vicini Montis ascensum, qui nunc Publicus dicitur, qui ab occidenti plaga longo quidem sed leni tractu & clemente cliuo versus Orientem se extendens, ferè in ipso Septemtrionali latere prædicti Oratorij terminatur. Oratorium SS. Cosmæ & Damiani significat, quod hodie est cele-

berrima S. Lamberti Basilica. Et loquendi ipsa phrasis infinuat Montis Publici nomen esse nouitium, & posteriùs, à Sanctissimi Præfulis Martyrio, inditum.

CAPVT QVARTVM.

Vbi Refelluntur alia quadam Antiquitatis argumenta.

Non difficiliùs è manu Herculis clauam extorseris, quàm ex animo quorundam Leodiensium antiquitatis opinionem eradicaues. Cum Anthæo luctamur, qui prostratus, attactu telluris fortior refurgit. Alia super alia oggerunt argumenta, velùt è prompta pharetra sagittas. Potiora strictim refellam: nam omnia perstringere, quod vana & inania sint, & operam perdere & nugas maximas sit agere. Sunt autem ista.

Episcopatus iuxta sacros canones non eriguntur nisi in locis insignibus & maioribus Urbibus, Legiam igitur verisimiliter non fuisse Villam, aut Vicum inaugurato de Episcopatu D. Huberto.

Locum, vbi est Leodium esse amænissimum, & commodissimum ad Urbis inædificationem: quis proinde persuasum habeat vsque ad tempora D. Huberti dilatam Oppidi foundationem.

Adhæc varijs Diplomatis Pontificum, & Principum, Eburones magnifieri à vetustate, quod à Diuo Materno Principis Apostolorum discipulo syncerum fidei Christianæ lac imbiberint.

Dehinc in libro de Notitia Imperij Romani multò ante